

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Notatka na temat aktualnych statystyk spraw sądowych dot. kredytów denominowanych i indeksowanych do walut obcych (wg stanu informacji na 30.04.2021)

Informacje ogólne:

- 1) Wg stanu na koniec kwietnia 2021 r. łącznie w I i II inst. procedowanych jest ponad 50 tys. spraw. W ciągu kwietnia 2021 r. przybyło ponad 3 tys. nowych spraw. Natomiast od początku roku 2021 (w ciągu czterech miesięcy) przybyło ponad 12 tys. nowych spraw.
- 2) Wzrost spraw w nowym roku spowodowany był przekonaniem kredytobiorców co do pozytywnego dla nich kierunku rozstrzygnięcia TSUE w dniu 29 kwietnia 2021 r. w sprawie C-19/20 BPH i uchwały SN w dniu 7 maja 2021 r. (np. przekonaniem o przedawnieniu roszczeń banku o zwrot kapitału = darmowy kapitał, darmowe mieszkanie).
- 3) W związku z tym, że nie doszło ostatecznie do wydania uchwały całego składu IC SN w dniu 11.05 – wydaje się, że zawieszono dotychczas postępowania nie będą jeszcze przez sądy odwieszane, a kolejne będą również zawieszane (mamy już pierwsze takie sygnały od pełnomocników banków). Mamy również informację, iż sądy na nowo otwierają przewody w celu przeprowadzenia kontradiktoryjnego wysłuchania stron zgodnie z wytycznymi TSUE 29.04 i obiektywnego poinformowania konsumentów o skutkach abuzywności i konsekwencjach ew. upadku umowy;
- 4) Realny wpływ rozstrzygnięcia TSUE 29.04 na tendencję orzeczniczą zobaczymy najwcześniej w czerwcowych/lipcowych statystykach;
- 5) Wyrok TSUE powinien wyhamować tę tendencję i zwrócić uwagę sądów krajowych do analizowania każdej sprawy indywidualnie, a każdej klauzuli odrębnie (klauzule banków cechuje duże zróżnicowanie), a przede wszystkim poszukiwania rozwiązań przywracających równowagę i utrzymujących ważność i skuteczność umów. TSUE zaakcentował dobitnie, iż nieważność nie może być traktowana jako forma ukarania banków (to nie jest sankcja na gruncie dyrektywy 93/13, celem dyrektywy 93/13 jest przywrócenie równowagi), a o jej zastosowaniu mogą decydować wyłącznie obiektywne okoliczności (nie wola i interes konsumenta), gdy nie ma już obiektywnej możliwości utrzymania umowy w mocy.
- 6) Należy obalić mit forsowany przez kancelarie frankowe, że banki przegrywają 90-95% spraw. Po pierwsze, obecnie przed polskimi sądami toczy się ponad 50 tys. spraw dot. kredytów walutowych, z czego w II instancji jest niecałe 6%. Zdecydowana większość to sprawy nowe, wśród których nie ma jeszcze rozstrzygnięcia sądu I instancji, natomiast wyroki, które teraz (po wyroku TSUE 29.04) zapadają a dotyczą nieważności zapadły po zamkniętych przewodach sądowych. Po drugie, statystyki, które podają kancelarie prawne obejmują najczęściej wycinek spraw (np. sprawy prowadzone wyłącznie przez daną kancelarie), nie przedstawiają więc ogólnej tendencji orzeczniczej, a wręcz mogą wprowadzać w błąd.

- 7) Przesądzenie teorii dwóch kondykcji przez uchwałę 7 SN nie oznacza, że kredytobiorca otrzyma od banku zwrot zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych, a sam nie będzie musiał zwracać udostępnionych przez bank kwot kredytu, za które została nabyta nieruchomości. Kredytobiorcy nadal powinni liczyć się z obowiązkiem zwrotu kapitału. Bankowi w takiej sytuacji przysługują środki ochrony w postaci prawa zatrzymania i zarzutu potrącenia, które pozwolą na odzyskanie kapitału. Oznacza to, że w sytuacji, gdy kredytobiorca uzyska nieważność kredytu na mocy wyroku, aby ten wyrok wykonać, kredytobiorca będzie zobowiązany do złożenia w depozyt całej kwoty kredytu, którą otrzymał od banku (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2021 r., III CZP 11/20).

Szczegółowe informacje:

- 1) Obecnie przed polskimi sądami toczy się ponad 50 tys. spraw dot. kredytów walutowych, z czego w II instancji jest niecałe 6%.
- 2) Wśród spraw, które są obecnie w II instancji (nieprawomocne), 79% spraw zostało dotąd przegranych przez bank w I instancji, zaś 21% wygranych w I instancji przez bank.
- 3) Wśród nieprawomocnych spraw znajdujących się aktualnie w II instancji, które zostały negatywnie dla banku rozstrzygnięte w I inst. nieważność dot. 67% spraw, zaś PLN + LIBOR 23% spraw - te sprawy wciąż czekają na wyrok II instancji.
- 4) Wśród spraw prawomocnych, które zapadły w 2021 r. (wg stanu informacji na 30.04.2021 r.), 61% zostało dotąd przez bank przegranych, 39% zaś zostało przez bank wygranych.
- 5) Wśród negatywnych dla banku prawomocnych wyroków zapadłych w 2021 r. (wg stanu na koniec kwietnia), nieważność dot. 68% przypadków, PLN + LIBOR 23%.